

Ver die longde ga
des is die ewichheit.
die der stille en omui
zelken is. **H**ier aen sal
tu dy hedje mit ene
suldige omvandelbaer
gen gemade in lieue
en in leyde so wat die
here vneget. **Aldus**
holdstu dit gebot mit
ten volcomeste lieffte
vriende gades die de
heilige vierdach mit
heilige gedachte ende
mit vinger oesemige
vdrine. **Nu** wil ic di
et segge vande vierde
gebode. **hier begint**
de vierde gebot.

Die moes
salt nen ter
dit got
toe den vier
den male gebaer eer
weerdichheit te hebn
tot vader en moder
en sprake. **Du salt**
ere vader en moder

Nu heft dit gebot
drier leye beddinge
Want et sijn drier leye
vaderen. Die ierste is
die natuerliche heffte
lie vader. Die ander
is die geestelike vad
Die derde is die ouer
natuerliche hemelsche
vader. **Nu** saltu weten
vande ierste vader. dat
me gebode is vader en
moder. te ere in seker
leye wijsse. Die ierste
is datme hem lieffliche
te hulpen come in arre
cranchheit mit heffe en
mit legge als sijn beho
ue. want dat den on
standel diere ore vader
en moderen. Als wy lese
wanneer die adeler alt wort
en cranch dat dan die ion
gen hem drage in ar nest
en spysen hem daer. Die
ander is datme se mede
herte heff heb en mine
vader ander mefste. **Eer**
me se wolde bedronen

Moff verliese. **I**en wold
eer ander lude bedrue
en verliesen. **D**e d'ar
den male salme se eren
myt sachte waer. en
hore taerne versuete
en hem niet weder en
stheldenoch en vlucke
De den vierde male isme
gebonde datme he te
hulpe come in lyflicher
nordurffte. myt en
en myt d'ruethe en
myt cedinge en myt
dier gelijck en waer
sy des nordurffte
sine en daerne one
in hulpe mach. **E**n daer
om secht die wysman
Du salt die dine vader
en en salt nimmer ver
geuen dat sijte dijne
moeder. **B**edench dat
tu niet en weest hede
sy niet geweest. **D**e d'
vijfte male isme hem
sauldich gehonson te
sine als sy der kinder
tot d'ichde halde. **E**n
wat sy gebreke te come

datme mit gade sonde
stade dan mach. en son
der ore grote tarne
niet oner wesen en
mach. **D**e den seften
male isme sauldich
ore seke te hulpe te
come als sy in lyden
en in pine des veger
vueren syn. **W**ant
isme sauldich hem
te hulpe te come
als sy in naeden sine
De isme hem adli saul
dich vole meer te come
als sy inde vegermer
syn. en inde d'ynst
kerker gevangen ligg
in soe groter pine dan
off al die pine alre mat
telare by een in ene
mesthe waer vsamer
die pine weer nocht
myre dan die myste
pine des vegermer
daer sy in gevangen
ligge en lyde. **H**ier
om rnepe sy alre
als **iob** secht. ontf

Miet v over. **I**oy. ont
fermt mis. smder
linge gynn vriende
want die hant gaed
heft my gvermet.
Weer dat sy geon si
den den. die ar. vrm
de wre band des veger
vuerb niet en ver lo
sen noch en helpe als
syt wael den mochte
En **die ionger**
Sny waer mede
machme hem helpe
vure band des veger
vuerb. op dat ic ene
helpe mochte **die mes**
Sure **Gregor** ter
sedt. me mach
den helpen myt vuer
dinge. **D**at ierste
is mitter heiliger
missen. **D**at. mider
is myt andachtige
gebed. **D**at derde is
aelmissen te gene. **D**at
vierde is myt waste
mer vande vuer als
Sure **Gregor** sedt
en is niet dat hem

Meer helpt dan dat
offer der heiliger mis
sen. en dat is wale te
geloue om dat geoff
ert wort den hemelske
vader. den costelicken
scat. den he bone alle
dinge van ewichet
gemint heuet. **D**aer
om salu den mit misse
voer alle dingte te hul
pen come. **E**n den
salt niet ont sie dat
die priester die daer
misse halder dindike
een sundich lene leydt
Du salt wet dat sym
ore psone niet misse
en halde mer mede per
sone der heiliger ker
ken. als diemre der
heiliger kerke. **D**aer
om so en wort dat offer
niet van gade aengesie
in die persone. mer
mider persone der hei
liger kerke. die ene
vrydyme is des an
gen vaders. **E**n et is
hem geneme wat he

van sine lieue vriende
geoffert wort. en wie
dattet hem offert vā
sime getruwer we
gen **Die ionger**

Du wist ic geer
ne een dinc
als ic mysse wyne.
en ander lude at die
myssse wyne off dā my
ne vriende die ic in
myre meninghe heb
des te myre werde
als die myssse in sē
vole gedeylt wort

Die meester
silt weē dat
sonnighe meester seg
ge. Et is myt gresst
like guede als myt
enē licht wāer dat
in eenre stāne is sē
sien tien mēsthe alsoe
wale vande licht als
off daer niet meer
dā een mēsthe en
weir mider stāne. Alst
daer om dat die andē
wter stāne gaen. sē

en wordet daer niet
te heet en te licht
inder stāne. Aldus
segge sy at dat mē
myssse sy. Want te
wort eenre siele des
niet te myre. Wa
wale die myssse ock
andē sielen geleyt
wort. Ier du silt
weē dat die silt
meyster dat niet en
helt en at ander le
re. Want weer dat
wale sē en silt die
heiluge kerke geen
sunderlinge collectie
hebn geordniert
vāer sonnighe siele
alst hem doch al gelyc
mitte mochte wesen
Want wold dā die
mēsthe geen sinder
linge gelyc eenre sie
le vande ander dā
als hy doch gelyc hē
alle daer mede hē
mocht. En dese sime
halde ic ock. Ier ic

wil di doch een onder-
 scheit segge. Want
 me mach var. an me
 ne te bidde. off me
 mach var. ar. me
 ne ar. stolt te gelde
 Ist datme var. an me
 ynt te bidde. so hel-
 pet also vele var. on-
 alle. als var. ene alle
 ajer wilme mit ge-
 bede off mytter heili-
 ger mysse var. ene
 ar. stolt betale daer
 om dat sy in hude syn
 so wortet elker siele
 des te myre na dien
 datme dese mysse me-
 teyle. Dit sy dy ge-
 sedyt op dattu dine
 vriende des te meer-
 vliediche helpe. Ajer
 gedende dat **Sumre**
Gregory liever wol-
 de kiese tot synre
 dat te een troepel
 en dat te wese eer
 dat hi ene dach na
 vegermer wolden wese
 dat salm bedendren

en di daer var. hude
 en ar. dine vrienden
 des te eer te hulpe co-
 mes. En weer dat
 dit vmer anders niet
 en is dan een gemaelte
 vmer byden vmer dat
 in de vegermer is. Dit
 heb ic dy gesedyt vande
 ierste synne des geba-
 des. Die ander synne
 des gebades is datme
 eer den geestelichen
 vader en die geestelic-
 he moeder die heilige
 kerke. En desen synne
 isme schuldich in ses
 wijsen den geesteliche
 vader te ee. Als den
 paus en den bishop
 en die priestere ende
 die biechtere. Te den
 ierste salu se ee mit
 gehorsamheit in din
 ge daer du hem schuldich
 bist gehorsam te syn
 Als waneer hij gebiet
 te vieren off te vastene
 off bannighe lude te
 scone. Want he
 uestu gemenscap mit

hem. **A**ls x dattu niet
en wilt dattet dy ver-
buden sijn en dat gebot
versmaedste so dnestu
datsunde. **E**n gesaeder
onbezachtelick off van
medelyde off van naet
durste so en ist niet
datsunde. **D**a x an
der male salu hem
ere dattu on sijn re-
cht geneet an offer-
an tiende. en dattu
dy ten myste eens
inde iaer bereyde
dat heilige sacment
te ontfange. du en
lietes dan dat myt
sine rade. **D**a desen
drien punten bistu ver-
bonde hem gehorsam
te wese. **E**n al dus he-
westu vier punte tot
dien du hem schuldich
bist. **D**a den vyffte
male bistu hem ghe-
bonde te helpen in he-
amlicker noednyste
als du wetes dat sy
behoeue. Na den dat

in der richen brede ge-
streue staet. **D**a x se-
ten male bistu schuldich
hem te ere mit waerde
Daer om secht die wy-
sena. **D**u salt die priesteren
eren ere. **H**ier om vele
lude die den priesteren
qualie spreke off seke
off die se beherge die be-
sundige hem spraken
Want sy want got
seluer. **W**ant sy sijn
in der sted gaet. **H**ier
om eerde sy xpe selue
op eertrijck om aere
weerdicheit wille en
sande die wereltighe
mensche tot hem de
hij sende gaet en ver-
toent v den priesteren
En gebort hem dat
sy al dat dede dat he
die priesteren lieten
En dat selue nu me-
den om aere mach
en weerdicheit wille

In die ionger
begeer van min

Min om gades
wille daerliche segge
wilt vandie die ge
storne sijn en gebare
van deser ellendich.

Dat die meyster
ic dymme beger
ten genach dat se wil
ic dy drie pinte daer
van segge. Dat ier
ste is waer aen dat
leget die pme der
sien in den veger
vuer. Dat ander
is wat siele in dat
veger vuer. Dat
derde is waer mede
me den heue sielen
helpt. En vanden
ierste saltu wete dat
me wael prone mach
by ses dinge dat die
heue sielen in de ve
ger vuer græt hje
hebn. Te den ierste
leget ar pme daer
aen dat sy beronet
sijn des genachlike
aensichte gades. en

Vant sy wete dat sy
om se derne dinge he
hebn laten afstake. hier
van hebn sy grote rouwe
Te den andere male se
leget ar pme daer an
dat sy gebange en ge
bonde sijn alsoe vole
dat sy geen loen meer
verdiene en mogen
en hem alle verdiente
ontnomme is. Te den
derde male ledyt ar
pme daer aen dat sy al
toes grote rouwe hebn
om die edele blare tijt
daer sy se grote vrou
de in verdient mochte
hebn dat sy die se lau
velich en onnuttelich
te gebracht hebn. Te
den vierde male hebn sy
grote pme daer aff dat
dat vuer daer sy in sy
se onverdizhelich is
en se græt dat alre
martelar hje dat re
gelede wart en allen
druck en vsmachheit

die al die verrende ganc
ye gelede hebbe is mijne
dagh die mynste pinc mede
vegeveuer. **H**ier omme
sae wolde sijn Ghegheue
hemmer een troepel ende
daer wesen te sijner
der toe dan ene digne
tijt te wesen mede vege
ueuer. **T**oe den vyfften
male hebbe sijn grote pinc
daer aff. dat sijn altoes
sonder onderlaet een
bieten en een wrachten
hebbe in alle consten
oe om aer misdaet en
daer te werde hem al
beelde der dinge daer
sijn mede gesindiget
hebbe stadelich var ge
halde die se stadelich
aen maet siene. ende
als sijn dan bekene wa
guet dat god is. en
waer quaet die mynste
sunde is hier om hebbe
sijn onsprekelic wroge
in hem selue. **T**oe den
sesten male sae hebbe sijn
grote pinc vander me

chen ondancberheit
die hem doch waer helpe
mochte en doch niet en
done. **H**ier om sae wolde
sijn altijt. ontfenget
v mine ontfenget v
ouer my doch mijne
vriende. **Die winger**

Aldij my waer dan
sijn altijt mede ve
geueuer. **Die meester**

Wat dat sijn sijn
in goetdaden
mijne. en mijne god
bont alle dinge. **E**n
waer mijne laue sijn god
in alle pinc groter
Oet hebbe sijn grote mi
ne te sijn als aerre
een geholpe wort sae
verrouwe hem alle
die anden mit he. **O**et
weert dat sijn grote sorg
var ons hebbe en den
sunderlinge gebet var
ons. **Die winger**

Wat sijn yet waer
hier mit ontfenget

Ist die meester
wachtenael vande

apenbaringe gaede en
 ac dat die siele hem
 segge. die van ons tot
 hem come. en ac die
 heilige engelē segge
 hem. Ducht waer dat ter
 hier mit ons is. Daer
 te onder vnde sijt wa
 le en proue aende
 dat sij hulpe van ons
 cragen. **Die ionger-**

Werden sij inde
 begeruer ge
 pijn vande besen
 geeste. **Die meester-**

Nen. want sij
 syn inder ge
 naden gaede en sine
 kinder des ewigen
 leue. hier om so en
 heft die bose geest
 geen macht ouer he
 mer die heilige enge
 len syn by hem ende
 traeste sij in oir hie

Nu wil ic dy ac seg
 gen vande ander pite
 welke sielem dat vege
 gerner vare. Du salte

weten dat dat die mēsthe
 sekerlepe wijsse van deser
 werlt stude. **Die ierste**
 syn die cleynne kinder
 die niet gedeyt en sij
 die vare in ene stat daer
 sij geen sin der luythe
 wee en hebē. doch so
 en sien sij dat aenge
 sichte gades manerme
Die ander syn die kin
 der die daer sterue haef
 telich als sij gedeyt sij
 eer sij gnet en quaet
 were. **En** die vare sonder
 middel in dat ewighe
 ryche. in dien vdiende
 ons hē ihu xpi. **Die**
derde dat syn die vol
 come mēsthe die daer
 wael gepuert en ghe
 reynicht sine van alle
 sinde. die vare sonder
 middel en sonder pine
 in dat ewige leue. **Die**
vierde syn die daer si
 dige mēsthe geweest
 syn. en rouwe ghedaet
 hebē en gebiedt en

doch der sünd niet ge
betert en hebn der sij
storne. **En** sulker
mesthe sielen die va
ren in dat vergever
hent dat sal volad
hebn var der sünd
Die vijfte sijn die me
sthe den daer wemich
penitencie gesat wort
vande biechtene die
var der in dat ve
gever om der pe
nitencie te voldene.
Die seften sijn die
mesthe die daer mer
genade gades leue
en in sünd gebade en
nochtant vallen in da
gelike sünden mitte
sij gehindert werde
en achterwert gae
en sommige sünd ver
geten hebn. en sulke
mesthe mer daer
vole om ~~die~~ hiden
inde vergever

Aldy Die ionger
my sijn die siele

al by malcander ~~me~~
~~vergever~~ in enen
gemeijne vergever

Den. Die meester
Want sommige
siele lyde der verge
ver op die selue
stede daer sij gesund
get hebn

Aldy Die ionger
my sijn die siele
stadelich in geliche
pide **Die meester**

Den. sij hebn on
derijde verlij
tenisse. **als Sate lau**
renag opte raxter
En als my lezen van
den drien kinderen
die daer in ene vuer
gen one worde gewer
pen in alder ee. **Als**
hebn sij ducht vliethe
nisse van gebede off
van aelmisse off va
misse dreue hem in
duet. Nu wilt dy
der segge **umt** der
pnt. en dat **waer**
mede me den sielen

inden vergever-hel-
per. En daer van sal
tu weten dat me ame
sunderlinge mit se
dinge helpt. Dat
ierste is onachtich
gebet. Dat ander is
aelmisse. Dat derde
is vasten. Dat vierde
is als me den siele inder
bedindinge der weer-
dige lijdens ons heere
hij xpi opdraget.
Dat vyfste is als me
dat heilige sacrament
ontfanget om die siele
daer mede te helpen
dat seeste is die hei-
lige misse. **Die ion**
Ech my ge-
helpt en oec
aflaet. **Die meester**
Somme meij-
ters seggen
se wen die pauwe
in die breue settet.
dat dat aflaet den
siele oec helpen sal. se

Machme den sielen
waer helpen myt de aflaet
Somme ander meys-
ters seggen oec dat die
pauwe geen macht
en heuet over die sie-
len inder vergever. Wat
me daer van holden sal
beneiden wij gade

Ech **Die ionger**
my alpe ic aelmisse
geue. en misse wenne
var die siele helpt he
allen wale als icket w
le siele deyle. off helpt
der eenre sielen meer
daer ic sonderlinge
var. **Die meester**

Dalstu een brater
in vole stucken
elker wort des te myde
hier om volm betalen
der sielen stolt daer
om dat sy gevangen
is. alstu dan oec vole
mede deyle. se der een-
re my geholpe wort
ist oec dat tu niet var
die siele en betales
mer alleen var oec

bidde. **S**o helpt dat
alsoe nuel voer vole
te bidde als voer een
allene. **D**och weet
alsme der eenne helpt
soe traest me se alle
want sy hebn grove
morne tot malcandij

Die ionger
my en help geen
gebet off aelmisse de
suelen inder hellen.

Die meester
halde soninghe
leerre zatter en onre
pme verlichtnisse
verwerne moege. mer
geue vlozinge. **D**er
segge soninghe mens
tere hier tegen. **Die**

Went ionger
die sule inden
vegeuer wale wa
lange dat sy lyde sulle

In sy **Die meester**
wetent avale wa
lange zatter geordelt
is van gade dat sy dat
lyde sulle. mer sy en
wetent niet off licht dat
ordel gecort wort in

hulpe derre vriende. **W**at
als hem hulpe gesiet so
wort der lyde des te mi
re en te corten en licht

In **Die ionger**
vegeuer van mi
ne want dat vegeuer
soe bitter en sueter is.
en der suelen soe kalde
vergeue wort zattu my
segge wa dat een me
sche die suet is hem
hebn sal dat hy seler
lick sterue moeghe en
vole vegeuer. ver
dient heuet waer te
dat hij en dan here
sal. **Die meester**

Du vrage een
miste vraghe
want het is ene miste
edel conste die wile
sterue can. **H**ier om
sedt die wise **Seneca**
dat die meste spme
lene daghe niet anders
en solde den dan leue
sterue en du die const
wist. **W**anmeer god
dy gebiedt so salme

ten die ses dinge sijn
die daer toe behoren.

Dat eerste is dat die
sieke mensche die ster
uend is. hem leere
sal van tijdelike din
ge. en myt al sijner
begeerte hem leere
sal in dat land der ge
lofte der ewichheit
en daer aenrope dat
ingesinde des hemel
schen hanes. dat sy
sijn leyder wille sine
van deser ellende in
ar genadichlike ge
selchap. **E**n dat bedu
den hier van de moy
ses sterne solde dat
hy de sache in dat land
van geloffte. **D**at
ander is dat hy niet
en sal hebn geene
tauer laet op sijn
gued werke die hy
ye geade. mer allene
op die weerde verdie
ste ons hien xpi.
en in die diepe wond

in dien alle sude sonder
middel gelutert en ge
seliget werd. **W**ant
die myste wond die hy
ye ontfinde versmelat
en verdeluet in alle
die pen. duset en du
sent dat sime. **E**nde
dit puerke leert sinder
linge bernard. **D**at
derde is dat die sieke
steruende mensche he selue
sal een leuedich offer
make de ewige gade.
Alsoe dat hij em te male
sal late mede wille gades
en van myne sterne
gade te lane en te eren
En had hy aer wonsche
genult noch dusent
iaer te lenen in alle ge
naden en ere. dan noch
wold hy gade te lane
en te ere sterne. **E**n
weer kan hy wael hier
in ruste. dat hy alsoe
in puerre myne sterne
in gade. hij en queme
nimmermeer in dat
vegermer en hed hy aer

alder werlt sijnde gedaē
En sē starff oec die sēhe
ker ter rechter sijde an
den cruce. Want wa
wale dat hy doch ster
ue soldē. sē gaff hy
em doch willide inde
dort van myne. moch
te hy em wale vanden
dode hebu geleidiget
hy en heds niet gedaē
en woldē gade te laue
en te ene sterue. Ende
hier om is hem gewor
den der martelars cr
ue. **Als Sate Augustinus**
sedt. Dat vuerd is
dat een mēsche niet
van anxt der hellen
rouwe en sal. mer vā
puerit mine sal hy rou
we hebu. dat hy dē sue
ten mylde got iē ver
toert heuet myt sijn
uinsact. en dat sal
hem meer rouwen
dat hy tegen den suetē
god iē gedē dan hē
leet waer alle pine te
lijde. **E**n alsulke waer

achtige rouwe die vā
puerit mine comet
die gesaet seer soldē
inde sēhe mēschen.
Als Sate Augustinus
sedt. Dat vyffte dat
hy vār sachtē sal sine
begerte in gade. sē
pne sine verliesen
der sime sijn verstant
in dat mynē lichte ve
sant ons hē sijn vā
aende cruce. **E**n salde
altemale der grond
lozer barmherdicheit
gaeds beuēle. Dat
seste is hy sal hē vast
hē haldē inde heilige
geloue. Want die lye
geestonder vū des
dorts den mēsche geer
ue moyē en hem sine
sunde en die gerechte
heit gaeds strengelike
vārhalde. dan sal hy
em haldē aende heilige
geloue den ons dat
weer dige sterue en
vduerst ons hē sijn

En sijn ghe'ar'nerlic
he en sijn barmherte
hede leert en ver
daert. **H**ier des ses
pau' verscheidt die
mesthe sekerhede
van deser ellende. **D**u
salt oec weten dat **I**n
noancia die heilige
vader sijniet dat on
se he' vstijnt aende
aen' ene ygeliden
kerste mesthe als hi
versand sal. en hem
zan berispet om sijn
ondanberheit. ende
hem oec vax leget
dat ryck der hemele
en den ryck stat sijn
verdienstes. doch en
is dit niet bewaert

Ech **die ionger**
my steruet een
ygelid mesthe mede
beste als hi ye geluaert

Wen **die meist**
Want menich
mesthe steruet in datt
sime. d' mitter ende

beter were dat hi in
sijn kintshet gestor
ue were geueest alre
hant als hi gedapt
was. doch meynde die
leerres dat een ygelic
mesthe sterfft inden
beste als hi daerna mi
mermeer beter en wor
de wa lange dat hi oec
leneed. **die ionger**

Du wist ic oec ger
ne wa hem die
mensthe totte dode
berende solda **die meist**

Wet dat **ter**
een mesthe mer
en solda neme al die ne
rl al weer sijn oec guld
dat hij ene vix onberit
leneed in deser tijt. **E**n
daer om seit **Sint the**
roming. **H**et is won
der dat een kerste me
sthe lene dore mede stat
daer hi niet in en dor
sterne. **H**ier om sa
wil ic dy segge wa he
die mesthe totte dode be
rende solda. **W**et dat
die mesthe sijn route

niet halde en sal tot
dat hy sieke te bedde
leget. mer hy sold
hem vœr besorghe
En wil hy æt wale ster-
ue sœ maet hy æt vœr
een guet leue leyde
Want sœ en kunde hy
æt niet quet gester-
ue. **A**ls **S**untr **A**ugus-
tin⁹ sedht. **T**en is grē
quaet dat daer eene
guet leue geweest
heft. hy en sold niet
zœn als balaam dæ die
daer begreede te sterue
als die gerichthige. en
niet en wold leue als
hy dæ. **D**at ander is
dat die mēschē hem
vœr den dæ eer hy op
dat bedde quame mit
allen mēschē sold ver-
suone. dat hy niet mē
bedde tæ dē lude seynd
en dorste. **D**at derde
is dat hy vœr al sine
syn scolt sold betalen
en syn scolt daerlickē
bestime en trylene

Dat vierde is dat hy
sold sime siele gerike
vœr wt rydhe by
sine leuedige lue
off bestime off trylhe
ne. dat hy mē bedde
hem niet en dorste
betouere daer mede
Dat vijffte is dat hy
hem selue vœr mit
heilige sacmēt bema-
zen sold. en mit sin
derheit alke hant als
hy enighe siele geue
wort. **W**ant die heil-
ge sacmēt bidde vœr
dat leue. **D**at sefte
is dat hy sine consae-
ce en alle dinge alse
sold ordinerē als of
hy dæ dages begrane
sold werde. off vœr
dat ordel gade gebede
sold werde. **E**n als du
mēschē hem aldus be-
riet hedde. sœ sold
hy dæ dages sœ we-
nich ontfruchtē. **A**ls
heftu wale gehart

wa hem die **re** censche
berude sal var syme
dit **Die ionger**

I heb dy wael ver
stande. mer ic wold
geerne weten vandi
en weinich vander
biedt **Die meester**

Dat wil ic dy
segge. Alstu
biedt wilt se salu
dy sinde linge se
dinge vlingen. **Dat**
uerste is datu dijn si
du te vore vlietich
bedenckes. en dat on
schuldicht dy vanden
sinde die du daer na
vergetes. **Dat** ander
is datu var die karm
herichheit gaele val
ste. en dine gebreke
dan biedtes mit ron
we. en mit ene volco
mene wille di vart
meer te hmede var al
dat got vertorne ma
ch. **Want** ic seg di dat
dy die priester niet

ontbide en **sv** radt ist
datu di niet tegen gad
en bekeneb. en gene
volcomene wil en heneb
dy vart me var detside
te hmede. **Daer** om die
mensche die daer ierste
van lue biedt eer hy
va byne biedet die is
se weinich mitte. **Dat** derde
is datu ene wijsse biedet
nemes. **Want** twee sto
telen hore daer te dat
me ontbide mach als
die meester der gotlicher
const secht. **Die** ierste
stotel is die macht. die
ander is const. **Dat** vier
de is du salt mit grote
oudersteide alle dethidre
sinde biedet. alsoe veer
als du wetes en bekeneb
en et sech hem in wat le
ne datu lust. **Wantu** ge
daen heneb. en wa du
dat gedaen heneb. en
waer datu et gedaene
heneb. **Wa** ducht en wa
meer du et gedaen heneb

Dese onderfard isme
schuldich by der sime
te verclaren te biechten
alsoe veer alsme en en
weet. **D**at vifst is du
salt dy hmede var alle
ouer vloedige word
inder biecht en allene
uordmftige word
spreek. **D**n en dar se
dijn gesym niet na
me en segge en lan
ge materie. **D**ar du
geont der sime mit
corre word moget
begrip. noch dn en
salt dat geen sime
linge wroge make
van derne zinghe
sime inder biecht du
alleene inder gemey
stolt saltu die segge
en en dar se sy niet
onderfard. **W**ant
dat heilige pr nr en
dat heilige mynster
en dat heilige saara
met te siene. en die
myne gaeds die eern
stich is en die gemey

stolt. **D**ese ding en
sake delige alle dage
hefe sime. **W**ant du
biecht is van der sime
opgefat. **D**at seft is
dattu dy inde sime
niet en ontsuldige
noch sy niet en bed
kes in geene wijs
en hmede dy dat dattu
in dymme biecht me
mant en meldes alstu
dat aff wege machs.
Dese ses pite saltu
dine ogen neme alstu
biechten wilt. **E**n alstu
dine stolt gesprake
heene se saltu die pe
nitae dan te hant
alstu machs. **D**attu dan
en tusche niet en veld
in der sime. **D**och
soe sprek die beheim
meyer. off een me
sche dat en tusche in
der sime viele noch
tant helpt die penit
ae dat me die gebied
te sime. **D**n niet ander
werff en drifte biech

ten en dat is ac waer
mer et is beter datme
die penitencie daer alse
balde alsme mach.

Die ionger.
Segh my binic
gebond te hant te
biedhe. Wanneer ic
in darsunde valle.

Den die meest.
Du en bist niet
schuldich dan te ene
male te biedhe inde
iure. Doch wanneer du
darsunde dnestre se bis
tu schuldich datu wille
heneb te biedhe ende
te beten. Doch wetet
wanneer du wolt te
den heilige sacrament
gane. en in ene strijt
en ane mer. en cor
telich alstu in sorgen
dijne lichaem bist. se
bistu ac schuldich te be
dhe ist datu dy in en
gen darsunde wetes te
wesen **die ionger**

Die ionger.
Segh my noch
eens se wil ich

my vander biedhe wale
laten genoege. mer ich
wist geern watter mach
bedende als ic en ander
mesthe onderwile ge
biedhe heb dat ons die
sunde daer na meer wro
gen en ons duncket my
en heb die sunde niet wa
le gebiedhe **die meest**

Et dat sulc wra
gen dnde compt
vande bozen geest die
des mesthe herte daer
mede wille ontvredige
en ock gestandt et die
vande heilige geeste.
Want licht die mesthe
alse wale niet gebiedhe
en heft als in solden en
vordert daer mede dat
me dat anderwerff biedhe
Het gestuut ac dndvile
wale van eenre vvorre
re consenae. mer om
sulle hem die mesthe
selue vorder biedhe vlate
lich bedende. en mit
ene ghede vgaer mte
des gemades te biedhe
gaen. En duncket he

nodhtant daer na dat
sy niet waer gebiedt
en heben. so en sullen sy
den dinc niet ge-
noech wese. Want waer
sy meer te bidden gaen
so sy meer ont vriedicht
werde. Daer om sullen
syt ver ene aenwed-
tinge lyde. hont datter
hem god afneemt

Wier die ionger
aff comet dat
den mensche die biddt
niet en helpt. en son-
der alle vrucht gestie

Dit die meyster
wil ic dy segge

Wat biddt die son-
der rouwe gesaet en
sonder wil hem te bet-
te. off alsme gene ge-
loue en heft inder bidd-
te. off alsme die peni-
tentie niet waeren dat
off alsme hovuel-
aender genade gades
off datme den enen
mensche niet vergeue en

wille. off dat hy weten
de sonige datsunde
versluyet. en niet
biddten en wille. off
als hy mit opsat ene
wende ene onseleer-
den ma biddt. off
omredt off gebonde
guet heuet. en niet
weder gene en wille
waner deser pmt
een daer is. so is die
bycht al te vergene
Die der d. sijn die ge-
vades is. datme ene
den hemelsche vader
en dat die hemelsche
moeder gades. die sal
diner den hemelsche
vader. ene boue. alle
dinc. En dat lue
den natuerlike vader
en dat den geestelike
Want wy allene va-
hem sijn en al guet
van hem ontfange
heben. Daer om isme
schuldich heerst te
mit dancberheit.

Want me he sculdich
 is omers te dandie
 der mynethidier my
 ne die hy ene ygelic
 he mēsche se wale
 en dinc heft getoent
 en noch alle dage tant
 recht off alle sine vro
 nde daer aen lech. **E**n
 want alle creature
 hem dancke se sal he
 die mēsche vole meer
 dancke. **D**aer om
 die armoedige fran
asce des morgens
 vro als hi die vogele
 vande dage herde
 singe en ore stepper
 lane. se wart hy ar
 beweget den siet
 got te dancke alle
 syne guet. **T**en den
 andere male salme
 hem ere se datmen
 sine ere allene meyne
 in alle werke. in alle
 gezichte. in alle wou
 den en wijsse. **W**ant
 al daer syn ere niet
 in gemeynt en wort

dat is al te vgeefs en
 verlaet. **D**aer der
 male salme he ere
 alse datme he myne
 bone alle dinc nae
 ic dy med versen gebu
 de heb besand. **A**ldus
 salme oech die weer
 dighe moeder guedes
 ere. **W**ant sy is eene
 vat vol alre genade
 en een schryne des got
 liche afgeondes die
 ar macht heft gege
 ne alle syne stas. **E**n
 want ons erre barm
 herticheit se grater
 niet is en ar mylde
 herte. **D**aer om sulle
 wy se altyt in sunder
 linge ere hebbe. **W**at
 sal ons omer vā gad
 enige genade gesae
 dat niet daer ar mylde
 herte en hulpe mon
 gesant werde. **N**u mer
 heftu wale wa dat dit
 gebot bindet. **E**n op
 datu dat te bet vstaest

se wil ic dy dat noch
bet bedinde. **W**at men
sche hier in dese gebade
in detsunde valle. **T**en
den eerste al die gone die
oer alders in oere secke
en in onre naet niet
en helpe als sy oenmael
helpen maghe en als si
dat wael weten dat sy
naet hebben die dan dat
sunde. **T**ax den ander
male al die oer alders
hant off vlucke off he
den dat wonsche als
dat myt becadje moed
geschijnt van haet
off om oer guet te re
gen sa ist detsunde
Tax den derde male al
detsunde al die gone
die se seelde mit woer
de off mit werke en
se myt onrecht werde
bedrone off se te slaen
dit is al detsunde.
Tax den vierde male al
die gone die wt red
der vsmadnisse hem
ongehonfa sine. **T**ax

den vijfte male al die
gone die he mit sijn
en mit ande naet durt
ten des lichaem niet te
hulpe en come als sy
dat weten en oer wale
vmaege. **T**ax den sefte
male al die gone die
hem niet en helpe mit
gebede en myt aelmy
sen als sy vmaeghe
en als sy nochtant an
heben dat sijn pnen
des vegeruers sine
Tax den sewede male al
die gone die dat ge
bot oers priesters an
tiede. en se versmaet
en on oer recht werde
onthaldt et sy mit
offer mit tiende off
myt briedje. **T**ax den
achten male al die go
ne die daer quaet va
hem spreke in daerne
en die se omveerdelt
versmaet. dat is dat
sunde. **A**lsine he dat
duet off enige gese
heke vader het sy pa

lues. **B**ishop off enige
 bledijers. **W**ant se ic
 dy segge. **D**aer meyn
 ic ar mede alle gres-
 teliche vaders. **W**ant
 die paus is meer dy
 greseliche vader dan
 die bishop en die lere
 priester. **D**aer den negen
 den male alle die go-
 ne die daer gaet on-
 zander sime aldes
 guesd dat hy en ge-
 zien heft en noch diert
 en den wil dat is ar
 der sime. **A**l die gone
 die weder de wille ga-
 des en weder die ere
 gaeds die dinge die
 sy um he hebn wille
 hebn na aere lust en
 na ote orbar en der
 mitichheit daer in sue-
 ke. dat is dat sime.
Her socht die mesthe
 syn mitichheit en lust
 mitter ere gaeds. dat
 bestraet wille sonder-
 dat sime. mer socht
 hy die weder die ere

gaeds mede dinge die
 verbaet sime. se ist dat
 sime. **D**aer den tiende
 male den der sime al
 die gone die mit on-
 eerliche wardet wetend
 ontet die weerdighe
 mede der gaeds. off die
 se vsmade et sy in war-
 den in werke off in ge-
 dacht. **E**n die sy niet
 en ere en die aere niet
 en adht. noch der nimer
 en diene. **D**ie den seer
 swaerliche dat sime
Want die almedighe
 enige god wort alre
 swaerliche vercomt
 als sime weerdighe me-
 der ontet wort. als
 daer hy selne ontet
 wort. **D**aer om en sulte
 geen mesthe nimerme
 se hoge come syen solde
 der weerdiger maget
 dmer yets wat te lau-
 en te ere den. **W**ant
 sy got seluer se heft
 heuet geladt en gheer
 heuet en gelauet boue

allen creature.

Evermade en **Die ion**
geloue dat my **gher**
mat die edele weedi
ghe maget en moeder
gaeds na aerre weer
dicheit te vollen geloue
noth aer gedienē en can
Nu sech my vaert wa
sh aer hielt in dese gela
de. en wa hem dier in
halde die heffte vriend
gades **Die meester**

De salt werē dat
die edele maget
maria van nature ge
neyget was tot ort
alder vader en moeder
Ner althant da sy
sene jaer alt was. da
wart se inder machte
der priesten gegene
Als Eplifung die heil
ge leere secht. Want
die priesten des tempels
namē xij joncfrouwe
vā edele gebaert die
byde tempel waende
en maede myt naven
en myt andy dinge

dat totte tempel tot ga
des dienst haere. En
als sy xij jar alt was
sa bestade me se te mā
En die xij joncfrouwe
die wart van coninc
en priesters gesticht
en der was die edele
maget maria eene.
En aer wart sinder li
ge boude dat sy mit
golde solda naye en
purpur gewant en
costeliche dinge. En
cleynlich subtile wer
Daer die hellicheit
mede volbracht wer
den dat sy dit solda
make. met die ande
ioncfrouwe maechē
lyne duede en des ge
lyde. en wiesche die
vate en die clode die
onreine ware. En
want die edele maget
maria. mitte costelic
ken dinge omghinc
daer om sa hiertand
die coninghine. Dit

heb ic dy daer om ghe
 sedt om dat die wtuer-
 ende edele maget ma-
ria in aere ioncheit
 ledich stont aere vade-
 re en aere moeder.
En daer die tijt qua-
 am se te manne be-
 staet solde. daer wart
 sy den edele reynen
 kinste ioseph getru-
 wet en gegeneet
 der ee. **E**n saltu we-
 ten waer dat was dat
 die weerdige maget
 van natueren vole ney-
 ginge hadde tot ore
 vrend. **D**och saltu
 weten dat sy der ney-
 ginge nye genaedich
 en was. dan alsx vo-
 le als aer dat godlic
 he gebot daer to duir
 want xpus in de we-
 ge der volcomelicheit
 heuet heue late vad-
 er en moeder suster en
 brueder. **D**aer om
 lydt sy aer altyt ind

ledichheit. als aer moder
 roget die wech alre vol-
 comelicheit vande helli-
 gen geest graspenbaert
 wart. **E**n dat selue he-
 let sy aer in alre natuer-
 licheit neyginghe tot
 hore lieue sone. en tot
 al ore natuerlichen
 vrend. **W**ant der
 neyginghe en was si
 nye genaedich dan alsx
 vole als die genade
 gaede die neyginge
 wt werde. **E**n daer
 om en geloue ic niet
 dat die edele maget
maria vole riep onder-
 den eene. off vole on-
 gebeers aer rouwe
 en lydens hadde alsne
 ducht sedt. **W**ant wa-
 dat aer herte daer wont
 wart. **D**och was sy alsx
 gelate in al ore lyden.
 mochte sy dat bitter-ly-
 den aer lieue sone
 niet ene waerde gehin-
 dert heben sy en hadt

niet gezien. **H**ier was
er al volc leet dat die
hemelsche vader se se
in ons sone ontzeert
wart. dan er leet was
die pine des stens.

Sich al er natuerlike
neyginge was geor-
deniet nader neygin-
ghe. Als die mēsche
naden iomēte zaghe
in de hemel geneycht
sulle wese tot malcan-
andij. Want wa dat
een kint meer toe sy-
ne vader en moeder
geneyget is vā nature
en al totte mitte zacht-
gelicheit heft in der
nature. Doch se en duet
me der neyginghe niet
genach in wysen ende
ioudlinge. Want
wie dat god alse liefft
heuet. te den heft me
al dat die meest heft
al. En se sominge meer
in godliker genaden
sijn. se me des al te
heuetliker tige hem
gebeert en niet nader

neyginge. **H**ier om
se dede al xpus onse
he hem se seer ledich
huer inder tyt tegen
sijne moeder al sine leet
inden buche des leue
ons here ihu xpi. war
om dat onse here leet
den. Vader en moeder
suster en bruder te
late. **S**e betemdet
hem al male dat sel
ne in ledicheit te de
Daer om sprach hy tot
on. wijff en niet ma-
der. **D**u salt al te
ten dat die edel mager
en weerdige moeder
eerdē onse geestelike
vader en moeder. **W**ar
wat sy schuldich was
den priestere te dūe
daer te was schalt
berst. **H**ier om brude
die tottelvone myn
hant kinde in de tem-
pel. en was gehou-
sijn recht als een die
myste mēsche in de

dinge daer sy aer met
schuldich toe en was. als
mitten toeteldinne daer
toe en was sy niet schu
ldich. want sy auer
natuerliche had geba
ert aer kint sonder
manes saet.

My die ionger
verwondert
twee dinge in d' re
den die du segges. is aer
natuerliche neyging
ghe tussche sommigen
mesthen. wat is die
sake dat wijs ic geer
ne. En se verwondert
my oech dat hi seggest
dat sy in alle dinge
oec geesteliche vade
re geharsam was.

Nu en doeft sy oech niet
biedye. noch die dope
omfange noch des ge
liches **die meester**

Du salt weten dat
dit op die eerste
vraag is. Waer twee
mensche onder eenre

gesteernte gebare wer
den off onder eenre ele
meten die syu gelijck
van natuer. en die die
selen gelijck syu in lief
licheit en in weese. off
toe ene lone hore inder
enijer salicheit. Die
mesthen moete tot ma
lenderen van natueren
geneyget sijn al en
segen sy malcanderen nu
mermeer. en die ene
op gansyt meers waer
en die ander op dese sijn
als die ene vande ande
re harde segge. Ende
waer die vier sake mi
re en meere sijn.
Daer is aer meer nae
tuerlicher neyginge
tussche den mesthe. Nu
wil ic dy vander ander
sake segge. Aer dat
die edele weerdighe
maget maria oech
gedeypt waert en aer
biedye. Doch onder
sonde wille en wart
sy niet gedeypt noch

en briedte dat daer ome
niet. mer onder heile
heit dat die in alle wy
sen in der volbracht
worde. Als dat onse
heer ihu xps gedapt
wart van Sintre Joha
nes baptista. Die doch
nre sinder en dede. Als
oude als onse lieue
vrrouwe. Dus briedte
sy dat. alsoe dat sy oec
briedte Sintre Johanes
en engelista. en Sintre
iacob die daer biscep
was toe iherusalem
en van on dat heili
ge sacment ontfint
alsoe was sy die briedt
werkende. en die
vrucht des sacraments
ontfint sy daer. we
wale dat sy den rouwe
en aflact der sinder
niet en mochte ont
fangen. Daer om ont
fint sy allene die vruc
ht der genade inden
sacment. mitter ge
nade sy doch dargate

en aengate waer
Wat waerstu dat die
edde maget maria
genaden en suender
ontfint als dat die
heilige Sintre Johanes
dat licham oec sac
gaff. als ic geloue dat
sy doch off alle daghe
dat heilige sacrament
nam want sy mo
sacment vruchtte tot
en enichheit. end
enynge tusche dat
en oec lieue sone son
der onderlaet. In
salt dat were dat die
edde maget maria in
derde sime die ge
baeds der hielt op
dat hardste. Want
sy mit groter danter
heit den hemelsche
vader aensach in alle
dinge dat sy den mi
ste gedachte. noch dat
miste haer me en
ontfint noch en had

sy en draghet dander
 lich weder op den et
 come was. en ist dat
 in et wale aensieste
 se salu wet dat die
 eel maget drie wy
 se an aer had groter
 dantherheit. Die ier
 ste was se wat aer got
 ye geade in arre gro
 ter armade en blat
 heit dat aer noch te
 vole dochte. en sy ar
 selue des onveerdich
 adste was de ne dat
 ter was lichamlich
 off geestelich. Die
 ander was dat sy al
 heden vndelich ont
 fende als ene sin der
 linge gaue. Ende
 daer om strimet sike
ignatus in eenre ep
 telen die hy sende tot
Sint Johan ewange
lista daer in strimet
 in aldus. Et segge
 ons die wy bene dat

die moeder gaede in
 grote lyde. en in swa
 re vervolghinge en
 achter sprake die aer
 die stryben en phari
 zeen dan is sy vrolic
 en in alre nardinste
 en armade en clage
 den sy aer niet sy is
 aer danther den die
 aer leet dan. en ver
 uronwet aer aer be
 drueffnisse en druck
 die aer gestet. sy he
 met aer medelude mit
 al dien die in lyde sy
En en is aer niet traech
 hem te hulpe te come
En is aer ons wie leue
 en geloue een meysterse
 en ene diensche alre
 geloniger in alle wer
 ke der mildicheit. **E**n
 heft aer name tot alle
 armadige meste en
 vartmadiget aer tot
 alle vingen mesthen
Dese dinge die wy
 va aer hore die ma
 ken ons begerich dat

wy se geerne sôlde ste
en myt haer spreken
vander heymelicheit
gades off onser niet
te vole en were en wy
aer dorste. **E**n et sy
acht vole vrouwe by
ons die geerne wold
siene die moder onshe
ren. en die geerne rue
ren sôlde die borste en
he daer mede besandhe
die onse heere en onse
behalder sâchde. **E**n
aer dat sy aen heym
melicheit in sonighe
dinghe bedonde. **E**n
dese vrouwe willen
alle dage van ons gae
en tot iherusalem
lopen tot haer. **D**aer
om heilige olde vader
iohannes se sticket al
sae dat onser begre
ten genach gesae. en
come toe ons en help
ons dat wy aen die
weerdige moeder
gades siene. **D**it is die
epistole. en hier inne
merstu wale waer dat

S **S** **M**
verle die edel. **M**aria alle heere onse
maria alle heere onse
die derde wyse aere
dandberheit was. dat
sy geen inlot va linc
noch gene inwendige
en wêlvendige gane
wie aen en sach myt
ruste en myt genach
ten. mer toe hant sâ
ten sy dat weder in
got. daert van come
was. en nam daer
allene aen ruste ende
genachte. **E**n daer
om sprack sy in alle
dinghe heb ic ruste
gesocht. en bin bliue
in wonde mede ene
mit heere. **D**at salen
aldus verstante dat
die edle maget maria
clam myt aere verste
temisse boue die hende
en in dat affgrent der
helle. en in dat mer
en den omtrent der
eertryckes. en sy en
vante wie ruste. **D**at
was goet wonder
dat sy onse lieue sone

dan sy belandte gelue-
 got en meſtje en die
 ſy ſonder. thymel by ar-
 had wa ſy wold. **E**n
 ar het doch in alle
 oer leue nye ogenblic
 daer op en ruſte mit
 genachte op ſine me-
 ſhoer. dan dat ar ge-
 maecte ſonder onder-
 laet opginc en auz-
 ginc. in dat godliche
 afgewent in dien was
 allene ar ruſte. daer
 in dracht ſy al dat ſy
 ye ontſinc mit weder
 ſucherder danberheit
Sich ar droge bract
 en at ſy niet ſonder-
 diepe danberheit. en
 ar doch dat ſy niet
 weerdich en was van
 ars ſelue wege dat
 ſy dat mitte. **I**n
 den derde male ſal en
 were. dat ſy de he-
 melſche vader alſa
 eerde dat ſy ſine er-
 ſocht in alle arze hme

diageit en volwedicheit
 noch ſy en trat nye vuet
 ſpaer vart. noch ſy en
 dede nye niet ſy en dede
 gad ter ere en te lane
Mar gemachte en oer
 or ber en ſocht ſy nye
 in gene dinge in alle
 oer leue. dan alle die
 ere gaeds ſocht ſy en
 meynde in alle dinge
Sy en begeerde oer in
 ders inder tijt niet wer-
 der ſelue. dan dat die
 ere gaeds oer hemelſche
 vaders in ar volbracht
 word na ſine alre heff-
 ſten wille. et weer daer
 heff off daer leyt. **S**ich
 dit was die begeerte der
 hemelſcher maget. **E**n
 alſa was ſy erende de
 hemelſche vader. ende
 hielt deſe wyſe alre
 dy geſacht heb. **N**u
 wil ic dy oer ſegge wa-
 de heffte vriende gaeds
 dit gebot halde. **W**eer
 dat die lieue gaeds me-
 ſche hem ſelue vaeſeth

dat onse here gesprake
heuet. **W**ie dat niet
achter en laet vader
en moeder suster en
broeder. en sijn trouw
niet open nemet op
sine rugge ende my na
nae en volget die en
is nimmer niet weerdich
Dit sien sy aen en la
ten vriend en maghe
huyse en hoff. dat sy
waerliche spreke. **V**a
der onse die daer buyt
in den hemelen. en dat
moghe sy dan waerlic
ke spreke als sy op eert
rijck ledidich sijn al erre
vriende. **D**och salten
weten waer wale dat sy
der natuerlicker ney
ginge dat sine tot al
onze vriende. **D**och sal
ten weten dat sy den got
licken gebade wille ge
noech den so waer sy
bekene dat der vader
en der moeder ons diep
tes yet naerdurftich
sime. **D**aer late sy alle

andacht en den dese
gebade gaede genach
mer moghe sy onzen
vriend mit ander lude
helpe dat den sy lude
Dus weet dat sy hem
myt alre gotlicheit on
eer weerdichet heb
tot onse vader en mo
der om des gotlichen
gebades wille. **G**er
sy sijn erre alden
willich dat en ledich
also vole alset die
natuer socht. **D**a
den andere male en
sy onse geestelicken
vader en moeder. **W**ar
sy die hofde der heil
gerkerke en mit
groter vlandheit en
myt rechter gehoe
samheit. in alle geba
den. also als die he
lige kerke die grode
mient en gebade heft
Daer buyt sy hem al
maelike onder. ende
en wille niet we
gene wille en sine

M

lene. **S**ij wille altyt
 gawijst werde in der
 heiliger scrifft en va
 geleerde lide. **E**n waer
 dat niet inde mēsthe
 dat weer een quaet
 tryke. **I**n liene ion
 ger sonighe mēschen
 in gestichte slyme die
 se hoge willen sy dat
 sy die gebade en ander
 ordeninge der heili
 ger kerke niet en wille
 adhe. **S**ij wille oec ver
 wesen en hebu subtile
 warden en spreke geern
 en vole van hoge dingē
Sij en wille oec en selue
 niet wee dan en alle
 afeminge in steringe
 zondhe dat dunct hē
 een droefheit wesen
Sij en adhen niet der
 leere die der scrifft
 vole gesien en gelese
 hebu. **E**n en dunct
 dat oec syne dat best
 is. **E**n se wie in aere
 wijsen niet en is den
 adhe sy cleme. **V**ar

die s. tensthe salu dy
 huede en vliene als en
 tekeste bade. **W**ant sy
 sijn die die nringē mēsthe
 verleyde en in grote valle
 bringe. **H**er die guede
 mēsthe en hebu dese wy
 se niet. **W**ant sy den
 lien onder die leere
 der heiliger scrifftane
 en alle ordeninghe
 der heiliger kerke. **D**a
 den derden male ere sy
 den hemelsche vader
 in redyter oetmoedichheit
 en myt ene guede vas
 ten betrouwe onder wor
 pen gemade. dat we
 der op dringer al dat
 tet ontfaet dan herlic
Het sy lieff off leet
 daer om wert die he
 melsche vader in hē
Want du salt weten
 wāmeer een mēsthe
 daer toe comt dat hy
 lieff en leet myt dat
 berheit ontfaet dat
 dan die hemelsche vader
 sonder hinder in den

mēsthen sijne liefste
werdt volbringet. **E**n
hebn aers selues oer hul
delijc vladhent en sy
aers wille dat. **E**n daer
om en sieke sy hē selue
niet. mer allene die
ere gaeds. **S**ich dese
eer is aers meninge in al
len dingē. en die begēn
sy dat sy vūllet aers
dat sy niet en voldē
ind ewige lenē wese
te gē die er gaeds. **E**n
druckē hem sē sē on
der des hemelsthe vaders
wille dat sy enē onghē
deide wille myt hem
hebn in allen dinghē
Daer om lue zatter
gaet des en nemet hi
en niet aere en is
onberoert. **M**er als
sy siene die godlike eer
onder gaene des en mo
gen sy niet hē. mer
aers selues eygen stād
des staen sy alreder enē
gelijc. **E**n dat sedyt
Sint johānes gulde

mont. **I**n eygenstād
verduldich te wese dat
is te lāne. mer alsme
siet dat gaeds ere
verreden wort. ende
datme dat laet gesae
dat is sinde. **A**ldus
madystu aere vstaen
dat sy die edle weerd
ghe maget maria
die moeder gaeds oer
in smeder linge er
hebn. **E**n weet dat
die alsoe hoge wille
aerefen dat sy aere
niet en wille adre
en dat sijn seer scād
like mēschē. en sine
op enē quade verhoer
den wege. **E**n heb
it dy van desen geba
de ge sedyt al des ick
my daer van vstaen
daer om begre. ick
zattu des willes gēde
ken. **Die ionger**

My genēget hie
mede waer. **W**at

ic vinde my selue se
 wer van deser wijsē
 der eer weerdiger mo
 der gades en der
 heftiger vriend gades
 dat ic my selue alsoe ge
 slige bin dat ic niet
 vorder vrage en can
 noch en dar. **Daer om**
 sedt my vande vijfte
 gebade alstu my die
 ander bewijst heneft

Wet die meester
 dat. oftstu nu in
 den hochste leue waer
 se. en du dat vande
 selue recht te hebn
 se weerstu ter stont
 op dat nederste grual
 len. **Want** waer van
 dat die mesthe vheue
 waer in hem selue dat
 is syne stadt en niet
 syn orber. **Want** alle
 onse leue sal gesindiet
 werse wese. op eene
 versmact ons selues
 en op een neder smcke
 ons eygene niets. **Wat**
 is yts wat guede in ons

dat en is niet van ons
 mer het comt al vande
 vader des lijdtē. **Ende**
 daer om en salde wy ons
 niets niet te sayne dan
 allene alle quaetheit en
 gebrekeheit dat hebn
 wij van ons selue en
 geen guet. **Want** die
 gerechtige mesthe valt
 sone werff inde daghe
 en dat is wael vneer
 liche. **Mer om** sedt su
 te peter dat die gerecht
 tige mesthe cume behal
 den wort **die ionger**

Ich had wille dat ic
 niet meer en woldē
 hebn gevraget. **Mer wa**
 tu my gesedht heuest
 dat die gerechtige me
 sthe in sinde valle. **se**
 sedt my ist dan niet mo
 gelijck dat sy belmedt
 werde voer zart sinde

Ontw **die meester**
Johannes sedht.
 Ist dat wy segge. dat
 wy geen sinde en hebn
 da bedriegē wy ons

selue. en die waerheit
en is niet in ons. **H**ier
om en mach geen mensche
lange sonder dagelike
sunde wesen. **D**aer om
sprack oec onse heer dat
daer nyemāt guet en
weze dan god alleine
Hier om en syne ge
werke des menschen
guet. dan alleine die
werken gaeds. **E**nde
daer om ist dat alre
beste dat een mensche
heint te male ledich hal
de alre gueder werke
en god alleine syn we
rck sy. en die mensche
dat werck gaeds hyde
en god alleen he daer
sy. en dat daer niet
niet en regnier dan
god alleine. **E**n dā ist
mogelic dat die me
sche behuēdt werde
var. dagelike en oec
var. dat sūde. **E**n dat
gestiet in sesterleye
wyse. **D**a den eerste

male dat die mensche
oergetē werde mit
godlike cracht. en
dat alle syne cracht
gestart werde mit
cracht gaeds. en dat
is als die geboorte ge
stiet mit wesen der
sielē. so brēt sy wt
in alle cracht en elck
ontfent een sūde.
linge godlike cracht
in alle dyn dat te we
der stame dat niet got
like en is en dat te ge
god is. **D**at ander is
dat sy behuēdt werde
var. dagelike sūde
dat die nederste cracht
an alletyt op gericht
sine midt oerste crach
ten. en dat beteykent
den mensche in synre
terster gerichtheit. **E**n
god steyt adam alsoe.
da die nederste cracht
sich keerde vande oer
ste de vele hy. **E**n so
gestaet noch acht den

Menſche als hi hem
keert in die ſinde ſon
der orloff der ouerſte
beſtandenheit. ſe moet
hi vullen. mer iſt dat
hi een weluendich
werdt winct mit or
loff der ouerſter be
ſtandenheit ſe en valt
hi niet. **T**oe d' derde
male wort die meſche
behuedt vae dagelijc
ſe ſinde als d' me
ſche wille alre male
veremiget wort in
den wille gaede. en
dat die vſtandenſſe
den goetlike wille al
teſt waer neemt in
alle dinge en d' bele
uet. **T**oe den vierde
male wort die meſche
behuedt vae dage
licke ſinde. als hi al
drecht ondeniet
na mate. want ſe wa
in alle ſine werken
mate holder. die com
et ſelde in gebreke.

En dat daer om. **W**ant
die gebreke come van
ongeordeniertheit dat
me dmer te vole off te
deyne dnet. en inder
aengriping off in om
matigher of ſemighe
van gebreke. **M**er wie
dnet dat hi duen ſal
en laet dat hi late ſal
die en ſindicht niet
lichtelich. **T**oe d' vijfte
male wort die menſche
behuedt vae dagelijc
ſinde. als hi willich
arme is van buet ende
van hynen. **E**n dat is
daer dme. **W**ant ar
me lud ſyn altas in
gebreke en in lyde. **E**n
indien dat gebreke co
me in ene arme meſche
ſe is dat lyde daer en
zelige die gebreke. **E**n
daer daer om ſpriet **xps**
me ſal arme meſche
in ore gebrekeheit te
hulpe come. **W**ant
wat die ondenicht ver
ſchuldiget dat betaelt

die armade. **D**at seft
dat den mēſche vœr za
geluſe ſindē beluēdt
dat is als des mēſchen
herte darbrant is mit
tē vuer der goetlicke
mynē. en mitter ga
nē des heilige gēſtes
Want dan verſuimt
al ongelicheit in dē mē
ſche en maectē pure
en reine. **E**n ſœ wie
alle wege mē vuerre
bernt die leuet alle
wege ſonder ſindē.
Want mynē harte en
mach niet myt male
anderē ſtame. **E**n der
van ſy enē mēſche myt
ſœ moet ſy al dat late
dat ſindē is. **N**u wil
ic dy ſegge vanden
vijfte gebade.

**Hier na volget dat
vijfte gebot.**

Die meſter ſprekt

Wet dat god
ſprack toe dē
vijffte male

Du en ſalt nyemant
dōen. **H**ier mede en
niet allene vblādelych
amlich te dōen. mer oec
myt wārde en myt
werken en warden
myt harte en myt mē
en myt tērn den mach
En aldus heft dit ge
bot oec dwe ſynē. **D**e
verſte datmē nyemant
lychamlich dōen en ſal
en dat mach geſaene
in vier wyſe. **I**c dē
verſte ſœ madymē mit
ten rechte aende gerd
te enē ſuldige mēſche
dōen. en dat en is niet
dat ſindē. mer het
is te lācē alſmē dat
duet om gerdicht
wil. en om niet ander
Ic den anderē male
madymē in lyſte niet
enē mēſche dōen. off
hy my dōen woldē in
enē waldē. en ic om
my leue te beſterme
enē mēſche dōen. **D**e dōen